

Kako je lani boben pel

Izvršni oddelek ljubljanskega okrajnega sodišča je imel lani opravka le z 2698 izvršbami — V štirih letih se je število izvršb znižalo za 78.5%!

Ljubljana, 16. januarja. Dolžnost izvršnega oddelka vsakega sodišča je, da na predlog prizadetih strank uveljavlja civilnopravne odločitve sodišč in tudi nekaterih drugih upravnih oblastev ali javnih organov, kadar zoper nje ni več pritožbe in jih obvezana stranka ne izpolni prostovoljno. Preko njega sodišča stvarno uveljavljajo svoje razsodbe; pravni predpis, ki ni kazensko značaja, ima v njem svojega — eksekutorja ali izvršitelja, izvajalca. Preko izvršnega oddelka izvršuje sodišče svojo oblast.

Ker gre pri izvršbah največkrat za denarne terjatve in dajatve, delo izvršnega oddelka izvršnih sodišč za prenos gospodarskih in splošnih razmer, vsaj na ozemlju, ki spada pod njegovo teritorialno pristojnost.

Ljubljanci kmalu ne bodo več vedeli, kako boben poje

Ljudem čelo izvršnih organov nikoli ni bilo posebej priljubljeno. Neshajalo je bilo pred kazenskimi sodišči razpravljati proti obtožencem, ki so se uprli izvršbi. Včasih so celo točno napadli izvršnega organa, ki je bil pri njihovi nesreči prizadet in toliko, da je opravljal svojo težavno službo in si služil kruh. Ljudje nalokdaj iščejo vzroke svojega poloma tam, kjer so, ker bi prišli do zelo neprijetnih spoznanj, da so si marsikaj sami prisluzili. Znesajo se zelo nad prvimi, ki jim pride pod roko.

Zakonodajalec, ki pozna to človeško slabost, je seveda posebej moral zaščititi svoje izvršne organe, da ne bi lahko vsak, ki se mu »barka« potaplja, poljubno znašel svojo nevoljo nad njimi. Država varuje svoj avtoritet, tudi če gre za njenega najprostejšega služitelja. Proti tistim, ki so mnenja, da smejo poljubno ovirati izvršnega organa v njegovem delu, ali pa ga celo žaliti in fizično onesposobiti, da bi izvršil svojo dolžnost, so zagrožene težke kazni, ki so vsebovane v kazenskem zakoniku.

Včasih so dražbe naznanjali z bobnenjem in razglasenjem pred cerkvami in drugod. Odtod so ljudje začeli govoriti, da »boben poje«. Ta izraz je bil zlasti na kmetih zelo malo čul. Komur je boben pel, ta je bil obsojen na gospodarsko propast. Preostalo mu ni nič drugega, kakor da je povezal najnujnejše ostanke v culo, pokazal jokajočim otrokom in ženi prano čisto in v roke popotno palico. Postal je berač. Te usode se je vsak bal, dasi je bilo v njegovih rokah in telesu še dovolj življenjskih sil in trdnega zdravja, da si je morda kasneje ustvaril vsaj zasnovo novo ekzistenco. Vmes je bila dolga doba stradanja, potepanja, prosjačenja, ko človek v družbi pomeni toliko kot nič.

Boben so že davno odpravili, ostal je le še izraz. Danes sodišča razglasujejo svoje odločbe v Službenem listu in na sodnih deskah; izjemoma tudi drugače. Strankam, ki so na izvršbah gmotno zainteresirane, je seveda dovoljeno, da same poskrbe, da zve na primer za razpis dražbe čim več interesentov. Oglasi v časopisih so bili prejšnja leta zelo primeren način takega razglasjanja.

Kaže pa, da bomo počasi pozabili tudi na izraz. Posebno čuden je, ko v spremnjanju svojega besednega zaklada mnogo bolj vihravi, kakor kmetje. Ljubljanci lani niso niti enkrat doživeli, da bi bil »boben pel« v pravem pomenu besede. Torej vsekakor utemeljena nevarnost, da pozabijo na »petje bobna«, dasi se mnogim to ne zdi prav nič nevarno. Nasprotno bili bi zadovoljni, če bi odpravili ne samo »petje bobna«, temveč tudi vsak drugi izraz in dejanja sama, ki posegajo tako neumisljeno v njihov malokdaj zadovoljivo polni žep.

V 4 letih nazadovalo število izvršb od 12.542 na 2698

Lani je imel izvršni oddelek ljubljanskega okrajnega sodišča opravka skupno z 2698 prisilnimi izvršbami. Pregled gibanja prisilnih izvršb v zadnjih štirih letih nam kaže naslednjo sliko:

leta 1929 je bilo 12.542 izvršb
leta 1940 10.044 izvršb
leta 1941 6.119 izvršb
leta 1942 2.698 izvršb

Že lani smo zabeležili, da je v prvem vojnem letu padlo število prisilnih izvršb za približno 60 odstotkov v primeri z letom 1939. Lansko leto, torej v drugem vojnem letu, se je število izvršb ponovno izredno znižalo. Napram letu 1939, je bilo lani 78.5 odstotkov prisilnih izvršb manj. Z drugimi besedami, lani jih je bilo komaj petino števila v predzadnjem vojnem letu. To je nenavaden rekord, ki ga menda izvršni oddelek od zadnje vojne ali pa sploh še ni zabeležil.

Vzroki nazadovanja izvršb

V predvojnih letih je imel izvršni oddelek, kakor lahko sklepamo že po samih številkah, zelo veliko dela. Uradništvo je bilo z njim preobremenjeno. Po gospodarski krizi ob začetku prejšnjega desetletja, ki je marsikoga podrla, se je znova razmahnila podjetnost. Mnogim je raslo upanje, da bo v kratkem postalo življenje pravi raj. Ljudje so najemali posojila, gradili, se oblačili, živeli imenito, mnogokrat daleč preko svojih realnih možnosti. Ugodna konjunktura je vplivala izobdobjevalno na vse.

Za izrabo ugodnih gospodarskih razmer pa je treba imeti talent in dobršno mero solidnosti. Gmotnega položaja si ni moglo izboljšati od danes do jutri. Če komu to po izredni sreči je uspe, mu malo kdaj prinese resnično, trajno izboljšanje. »Kakor pridobljeno, tako izgubljeno« pravi ljudski rek in hoče s tem povedati, da velja v življenju le tisto, kar je bilo pridobljeno pošteno, z vztrajnim trudom in delom.

Spekulacija na hiter vzpon je v času ugodne konjunktуре marsikoga zapeljala, da se je lotil podjetij, ki si je od njih obetal nenadne obogatitve. Denarni zavodi, trgovci, zaočniki, vsi prilizovalci so bili zelo naklonjeni kreditiranju in mnogokrat niso niti ocenili dolžnika ali je takega zaupanja vreden. Zahtevali so le najnujnejše garancije, včasih se celo tistih ne. V poslovanju je bilo tako na strani proizvajalcev kakor

potrošnikov, na strani dajalcev in jemalcev kreditov, mnogo nesolidnosti, ki so kmalu pokazale posledice. Sledile so tožbe in ker upniki niso mogli plačati, je ureditev upniško-dolžniških razmerij moral likvidirati izvršni oddelek. Takih polomij si ljudje niti niso jemali preveč k srcu. Mnogi so znova in znova poskušali splavati na površje. Največkrat seveda zaman, ker se jim je preveč mudilo in so za uspeh premalo nudili svojega znoja.

Z nastopom vojnih razmer je podjetnost posojilodajalcev in drugih, ki so pripravljali kreditirati — kakor je to navada v časih, ki prinašajo dnevno pomembne spremembe — naglo pahljala. Posojila je danes sicer mogoče dobiti, vendar le proti popolnemu realnemu zavorovanju. Docela je izginilo dajanje na up ali na mesečne knjižice pri trgovcih. Vse kar kupiš, moraš sproti plačati ali pa se odpovedati. Nikjer ni priložnosti, da bi se zadolžil preko svojih možnosti.

Na drugi strani dnevno popuščajo bremena posojil, ki zanje jamčijo nepremičnine. Kdor je bil pred vojno na posojilih dolžan toliko, da bi bil z vrednostjo svoje nepremičnine komaj kril svoj dolg, je danes, če je vsaj obrestni plačeval, že izven nevarnosti. Posojilo v denarju ima le imensko, številčno vrednost, nepremičnina pa stvarno, ki se vedno prilagaja splošnemu razvoju gospodarstva. Banke, ki imajo naložen svoj denar v hipotekah, niso zainteresirane, da bi ga izterjale z dražbami če dolžnik plačuje redno vsaj

obresti. Tako tudi s te strani ni sedaj posebnega dela za izvršni oddelek.

Deloma, vendar v znatno manjši meri, kakor bi kdo morda mislil, je na znižanje izvršb vplivala tudi sprememba teritorialne pristojnosti izvršnega oddelka ljubljanskega okrajnega sodišča.

Lani samo 404 nova izvršna postopanja

Kako zelo se je znižalo število prisilnih izvršb lani, pa spoznamo šele, če upoštevamo, da obsega skupna številka po velikem delu tudi izvršbe, s katerimi so imeli opravka že leta 1941, pa jih niso mogli dokončati in so jih prenesli v novo poslovno leto. Od skupnega števila 2698 izvršb so jih lani 85% ali 2294 prevzeli iz predlanskega leta. Lani so bile prijavljene nanovo le 404 prisilne izvršbe. Ali se vam zdi, da je mogoče iti še nižje?

V prevzemanju in prihajanju novih izvršb se kaže isti značilni padec, kakor smo ga zabeležili v splošni sliki:

	prevzeto iz prej. posl. dobe	novoprišle izvršbe
1. 1939	1601	10.941
1. 1940	1253	8.791
1. 1941	1007	5.112
1. 1942	2294	404

Izredno so zanimive tudi podrobne številke o posameznih vrstah izvršb na nepremičnine in premičnine. O teh bomo podrobneje pisali prihodnjč.

DNEVNE VESTI

— **Kraljeva loža na razpolago vojnim ranjenim.** Kralj Cesar je v svoji globoki pozornosti, ki jo izkazuje vojnim ranjenim, blagovolil staviti na razpolago vojnim ranjenim, ki se zdravijo v rimskih vojni bolnišnicah, svojo ložo za vse predstave »glebališke sobote« v rimski Kr. operi.

— **Akademik G. Volpe otvoril Italijanski kulturni zavod v Bratislavi.** Italijanski kulturni zavod v Bratislavi je bil odprt z otvoritvenim nagovorom italijanskega akademika G. Volpeja, ki je razpravljal o temi »Italijanska zgodovina v evropski zgodovini«. Otvoritveni slovesnosti so prisostvovali slovaški prosvetni minister prof. Sivak, ki je zastopal na tej svečani tudi slovaškega ministrskega predsednika, promeni minister dr. Stano, propagandni šef Gaspar ter druge osebnosti iz slovaškega političnega in kulturnega življenja. Pozdravni nagovor je imel italijanski opolnomočen minister Cortese, ki je omenjal tesne kulturne vezi med Italijo ter Slovaško in ki je v vodilih mislih začrtal namen in pomen novo ustanovljenega Italijanskega kulturnega zavoda, ki naj pomaga dosežanju obojestranske kulturne odnosaše se poglabliti ter razširiti. Spregovoril je tudi slovaški prosvetni minister prof. Sivak, ki je pozdravil otvoritev kulturnega zavoda ter napovedal še tesnejše sodelovanje med kulturnimi predstavnikoma Italijanskega ter slovaškega naroda. Ob zaključku otvoritvenega slavlja je podal nekaj smernic za vodov predsednik prof. Mayer, ki je poudarjal svojo in svojih sodelavcev nalogo, da se slovaško izobraženstvo čim bolj približa cilju globokega obojestranskega italijansko slovaškega spoznavanja in vrednotenja.

— **V grščino prevedena dela italijanskih pesnikov.** Te dni je izšel v zbirki italijanskih klasikov v Atenah prvi zvezek izbranih pesmi G. D'Annunzia, Carducci, Pascolija, Stecchetija in Ade Negri. Pesmi so izšle v založništvu »Sideris«, ki ima v svojem načrtu obsežno, pretehtano izdajo najboljših del italijanskih pesnikov in pisateljev. Prevod je kakor poudarja strokovna kritika, jasen in verodostojen. Oskrbel ga je znani grški pesnik Konstantin Kerofilas.

— **Novi sedež španske agencije v Rimu.** V ulici Isonzo v Rimu je bil zgrajen novi sedež španske agencije »Prensa Mundial«. Omenjena agencija je mednarodna ter služi posredovanju literarnih, znanstvenih in političnih informacij. Otvoritev so se udeležili glavni ravnatelj inozemskega tiska Rocca, španski poslanik pri Vatikanu Eksc. de Las Barcenasa, španski odpravnik poslov pri Kvirinalu Eksc. Grolzard, vodja španske falange v Italiji Angel Pasqual ter druge osebnosti. Španska agencija »Prensa Mundial« je že pričela s svojim informacijskim delovanjem.

— **Govor kardinala Salottija na sedežu društva »Dante Alighieri«.** Pred številnim občinstvom, ki se je zbralo na sedežu društva »Dante Alighieri« v Rimu, je predaval kardinal Karol Salotti, ki je navedel, da more priti le iz Rima, ki je sedež Kristusovega vikarja, ona beseda pravice in mira. Ki bo prinesla narodom boljše, lepšo bodočnost. Izrazil je svoje prepričanje v zmago pravice, za katero se bori danes fašistična Italija. Predavatelj se pristojevali med drugim japonski poslanik pri rimski vladi, rumunski poslanik v Vatikanu ter knez Chigi.

— **Delavska menza v Vatikanu.** Kardinal Canali, ki ureja osebnostne zadeve papeževih uslužbencev, je odredil, da prejema delavci v vatikanski delavnici proti skromnemu prispevku v vatikanski delavski menzi obilno porcijo meneštre s prikuho in ustrezno količino kruha. Delovanje omenjene menze se je pričelo 14. januarja, otvoritvenemu obedu je prisostvoval tudi kardinal Canali s spremstvom.

— **Nezgodno zavarovanje raztegnjeno na kolone nad 65 leti.** Rimski Službeni list objavlja zakon z dne 31. oktobra 1942-XXI št. 1576, ki se nanaša na raztegnitev obveznega zavarovanja za primer nezgode pri poljskem delu na kolone, najemnike in posestnike, ki so stari nad 65 let.

— **Smrt znanega numizmatika.** V naselbinah Malnate pri Vareseju je umrl prof. Serafin Ricci, ki je doživel lepo starost 76 let. Pokojnik je bil med najbolj znanimi numizmatiki našega časa. Bil je podnizornik umetnostnega muzeja v Turinu do l. 1898, kakor je postal ravnatelj milanškega muzeja Brera. Pokojnik je pričel z arheološkimi in umetnostno zgodovinskimi tečajmi na licejih. Ustanovil je arheološko in umetnostno kabinet, kjer je uredil krasno numizmatično ter umetnostno zbirko. Predaval je numizmatiko in medajstinstiko (vedo o kolajnah) na bolognanskem

vseučilišču. V zadnjem času je predaval iz te stroke na katoliški univerzi. Napisal je številne, skrbno zbrane in tehtno sestavljene razprave o numizmatičnih problemih.

— **Mož in žena sta našla smrt v snežnem metežu.** Iz Genove poročajo: Pri kraju Pertoso v frakciji Porto sta se znašla zrakna kmetovalca Anton Maragliano ter njegova 55 let stara žena v hudem snežnem metežu. Oba nesrečnika so našli ljudje naslednji dan mrtva, zmrazjena. Ležala sta na tleh, vsa zagnana in ledeno mrzla v obojestranskem objemu. Mož si je bil pri padcu zlomil nogo, žena pa ga ni hotela pustiti samega, ampak ga je spremljala in podpirala pri hoji v snežnem metežu, ki pa je postal za oba usoden. Tragično umrla zakonca zapuščata tri nepreskrbljene otroke.

— **Nesreče.** V ljubljansko bolnišnico so se zatekli po zdravniško pomoč naslednji štirje ponesrečenci. Fr. Hočevanju, tovarniškemu delavcu iz Ljubljane, je padel hlood na desno nogo in mu jo zlomil. — Fr. Klančar se je nevarno uredal v desnico, ko je brusil nož. — Dragana Sokliča, 10-letnega dijaka iz Ljubljane, je v Trnovem ugriznil neki pes v nogo. — Jakob Rojc, 18-letni sin posestnika iz Žužemberka je cepil drva in pri tem mu je poleno spodletelo v levo oko in mu ga občutno ranilo.

— **Sneg je zapadel tudi po številnih italijanskih mestih.** V Milano je naletal od višine 15 cm. Pravi snežni metej je bil v Modeni ter Crecij, kjer je bilo zaradi snega in poldneve precej nesreč, ki pa niso terjale nobenega človeškega življenja.

— **Padli so na bojišču padalec Gino Pellegrini.** rojen 1921, strojničar Jakob Mercantino, rojen 1914, in kaporal Romeo Verani, rojen 1917. Prva dva sta r. d. m. iz Milana, Varani pa iz Cremona. Pellegrini je pripadal rati stični skupini Pieve.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Delavniki: Matica ob 14.30, 16.30, 18.30; Sloga od 14.30 dalje; Union ob 16., 18.15. — Nedelje in prazniki: ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30

KINO SLOGA — TELEFON 27-30

Temne in solčne strani naše mladosti odlično prikazane v filmu

Počitnice v kolegiju

Film, ki vam pokliče v spomin najljepša leta vaše mladosti

V glavni vlogi: Enrico Poupon

KINO UNION — TELEFON 22-21

Od orske plesalke do kmetice Dunajsko-koroška zgodba

Vse zaradi ljubezni

V glavni vlogi: Gusti Huber, Wolf Albach Retty

Predstave: ob delavnikih ob 16. in 18.15 uri; ob nedeljah in praznikih ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30

KINO MATICA — TELEFON 22-41

Tajinstvena ljubzenska drama

Molčeca usta

Z znanimi igralci: Fosco Giachetti, Anette Bach, Andrea Checchi, Carlo Campanini

Predstave dnevno: ob 14.30, 16.30, 18.30; ob nedeljah in praznikih: ob 11.15, 13.30, 15.30, 17.30.

IZ LJUBLJANE

— **Ij Sv. maša zadušnica** za pokojnim tovaršem akad. slikarjem prof. Ivanom Vavpotičem bo darovana v sredo, 20. t. m. ob 8. in sicer v frančiškanski cerkvi pri oltarju srca Jezusovega. Društvo slovenskih likovnih umetnikov vabi vse znance in prijatelje ter ljubitelje njegove umetnosti, predvsem v Ljubljani bivajoče stanovske tovariše, da se številno udeležijo javljene zadušnice. Izkažimo mu zvestobo za zvestobo; oddolžimo se njegovemu spominu zavrženost s tem, da številno zbrani v tihi molitvi prosimo Vsemogočnega za večni pokoj njegove duše. Prijdite! Odbor.

— **Ij Se malo se je ogrelo.** Včeraj je ostalo oblačno, čeprav je zračni tlak naglo narasčal. Celo ogrelo se je še malo, tako da je maksimalna temperatura dosegla — 2°. Tudi davi je bilo malo topleje kakor včeraj minimalna temperatura je znašala — 5°. Se vedno je nezanesljivo, kakšno bo vreme poslej. Ne smeli bi se tudi čuditi, če bi se snežilo, kljub porastu zračnega tlaka.

— **Ij Večje število delavcev za spravljanje snega s cest** potrebuje mestno cestno nadzorstvo. Cim prej naj se javijo v uradu v sobi št. 1 na levi v pritličju na Ambrozevem trgu št. 7 med uradnimi urami od 8. do 12. in od 15. do 18. Vsak naj s seboj prinese delavsko in družinsko knjižico.

— **Ij Večje število voznikov za odvažanje snega** potrebuje mestno cestno nadzorstvo. S parom konj in prečipanim kasonom naj se čim prej zglobo, z jutraj pred uradom na Ambrozevem trgu št. 7.

— **Ij Vse prijatelje klavirske igre** opozarjamo na koncert velikega pianista Gino Gorinija, ki bo v ponedeljek 18. t. m. ob pol 7. uri zvečer v veliki Filharmonični dvorani. Ime pianista Gorinija je znano po vsej Evropi; povsod kjer koncertira je znan kot velik umetnik čustvena in tehnično dovršene gre. Njegov prvi nastop v naši koncertni dvorani bo imel naslednji spored: 1. Scarlatti: Tri sonate. 2. Bach-Bussoni: Preludij in fuga v es duru. 3. Brahms: Balada op. 10 št. 3 v h-molu. 4. Debussy: Odsevi v vodi in Golovogov ples. 5. Gorini: Sonata. 6. Casella: Dva riter-

kara na ime Bach, 7. Chopin: Fantazija op. 49. Na koncert tako slavnega umetnika kakor je Gino Gorini opozarjamo in vabimo. Začetek bo točno ob pol 7. uri, predprodaja v knjigarni Glasbene Matice.

— **Ij Očistite pločnike!** Opazilo se je, da letošnjo zimo hišni lastniki ne izvršujejo svoje dolžnosti in ne likajo snega s pločnikov vzdolž poslopij in tal svoje posesti. Zlasti ga ne posipujejo s pepelom, peskom in zaganjem, kadar je poldica. Zato se pozivajo meščani k osebni pozornosti napram vprašanju, tičočem se odmetavanja snega ter naj se strogo ravna po veljavnih predpisih. Opozorja se, da se bo v nasprotnem primeru uporabili proti njim ukrepi, ki jih določajo odredbe.

— **Ij Rokaji s Planine, iz Pištjanja, Kozja** in okolice vabljeni k spominski pobožnosti, ki bo v cerkvi na Rakovniku jutri, 17. t. m. ob 17.

— **Ij Preglejte zalogo krompirja!** Kdor ima krompir v kleti, naj ga ne pozabi od meseca do meseca pregledati. Ne zadostuje, da nasujejo krompir v zaboj ali na deske. V teku časa lahko začne gniti tudi najboljše vkleteni krompir, ki okuži zdrave zaloge in jih napravi neužitne. Treba je torej skrbno pregledati krompir za krompirjem in ga sortirati. Kar je oporečnega, je treba takoj izločiti. Kadar nastopa zima z mrazom, je nadzorovanje krompirja in ostalih zalag tem nujnejša. Če so vrata in okna tesna zaprta, ne more mraz priti zalogam do živca.

GLEDALIŠČE

D R A M A

Sobota, 16. januarja ob 17.30: Primer Dr. Hirna. Red A.

Nedelja, 17. januarja ob 14. uri: Oče naš... Izven. Znižane cene od 15 lir navzdol.

Ob 17.30: Deseti brat. Izven. Znižane cene od 15 lir navzdol.

Ponedeljek, 18. januarja: Zaprt.

O P E R A

Sobota, 16. jan., ob 17.: Beg iz Sereja. Premiera. Red Premierski.

Nedelja, 17. jan., ob 11.: Angel z avtom. Mladinska opereta. Izven. Znižane cene od 15 lir navzdol.

Ob 16. uri: Thais. Izven. Cene od 24 lir navzdol.

Ponedeljek, 18. januarja: Zaprt.

KINO MOSTE

Corinne Luchaire in Georges Rigaud v filmu iste kvalitete kakor: »PRVA ŽENA«

Zapuščena

Simone Simon v sijajnem filmu ljubezni in življenja v internatu:

Samo enkrat živimo

Danes in v ponedeljek ob 17. uri; nedelja ob 14. in 17. — Konec ob 20. Predprodaja v nedeljo od 10.30 dalje

M A L I OGLASI

GOSPODARSKA ZVEZA

Ljubljana, Bleiweisova cesta 29 — kupuje

INSERIRAJ

v

„Slov. Narodu“

Spročamo tužno vest, da je danes po daljši mučni bolezni, v 87. letu starosti, previdena s svetimi zakramenti izdihnila svojo plemenito dušo, naša preljubljena sestra, teta, stara teta, i. t. d., gospa

FANI de SCHIAVA

vdova KOPITAR, roj. DEISINGER

bivša gostilničarka in posestnica

Pogreb bo v nedeljo, dne 17. januarja 1943 ob 1/2 4. uri popoldne z žal — kapelice sv. Nikolaja — na pokopališču k Sv. Križu v rodbinsko grobnico.

Maša zadušnica za blagopokojno bo brana v župni cerkvi sv. Petra v Ljubljani.

LJUBLJANA, dne 15. januarja 1943.

Žalujoči ostali

